

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ OpenEYE

Συντάκτες

Φούλη Παπαγεωργίου

Δημήτρης Μυλωνάς

Συνεισφέροντες

Christian Carlsen, Tony Burner, Πανεπιστήμιο της Νοτιοανατολικής Νορβηγίας

Sandra Katić, Jasmina Hlaj, Εκπαιδευτικό Κέντρο GEOSS

Φούλη Παπαγεωργίου, Δημήτρης Μυλωνάς, Κέντρο Αναπτυξιακών Μελετών PRISMA

Marco Leone, Provincia di Livorno

Καραπιδάκη Λουίζα, Ευσταθίου Νικόλαος, Αθανασία Σκληρού, Θεοδώρα Χαραλαμποπούλου, Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης

Blanka Erjavec, Δημοτικό Σχολείο Litija

Ευχαριστίες

Εκφράζουμε τις ιδιαίτερες ευχαριστίες μας προς τους διευθυντές σχολείων και τους εκπαιδευτικούς των σχολείων πιλοτικής εφαρμογής για την εθελοντική συμμετοχή τους και την υλοποίηση των δραστηριοτήτων OpenEYE με τους μαθητές τους:

- **5^ο Δημοτικό Σχολείο Δάφνης «Γεώργιος Μπουζιάνης», Ελλάδα:** Δρ Νικόλαος Ευσταθίου (Διευθυντής), Ιωάννα Σέρφα, Ευφροσύνη Ποντική, Σταματία Μώρου, Θωμαΐς Κρανά, Κωνσταντίνα Αμανατίδου, Ευαγγελία Χριστοφή, Κατερίνα Παπαγιαννοπούλου, Κλαίρη Σκούρα, Πόλυ Τριανταφύλλου, Ευγενία Πάγκαλου, Βάσια Μήτση
- **Δημοτικό σχολείο της Litija, Σλοβενία:** Mojca Žugič Perić, Tjaša Dražumerič, Ana Herman, Polona Gole, Andreja Žbogar Perakis, Blanka Erjavec
- **Δημοτικό Σχολείο «A.Benci», Λιβόρνο, Ιταλία:** Simona Michel, Nicoletta Consaga, Elena Vanarelli

Δημοσιεύθηκε από το PRISMA Κέντρο Αναπτυξιακών Μελετών, Οκτώβριος 2022

www.prismanet.gr

Όλα τα δικαιώματα διατηρούνται. Το περιεχόμενο της έκδοσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί και να αναπαραχθεί ελεύθερα για εκπαιδευτικούς και άλλους μη εμπορικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι γίνεται αναφορά στο «Erasmus+ OpenEye Project: **Open Education for Young Europeans through History, Art and Cultural Learning**, Erasmus+ KA 2 «Στρατηγικές Συμπράξεις», Αριθμός Έργου: 2019-1-NO01-KA201-060295

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε: www.erasmusopeneye.eu

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

ΤΟ ΈΡΓΟ OPENEYE

Το Έργο «Open Education for Young Europeans through History, Art and Cultural Learning» (Open EYE) υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επικεντρώνεται στη δημιουργία μιας ανοικτής εκπαιδευτικής μεθοδολογίας με βάση την Ιστορία, τις Τέχνες και την Πολιτιστική Μάθηση, καθώς και τα απαραίτητα εργαλεία εφαρμογής που θα επιτρέψουν στους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη (τυπικής και μη) να υποστηρίξουν τους μαθητές με μεταναστευτικό/προσφυγικό (Μ/Π) υπόβαθρο στην εκμάθηση γλωσσών και την ένταξη στο σχολείο και την κοινότητά τους, στις σημερινές πολυγλωσσικές και πολυπολιτισμικές αίθουσες διδασκαλίας.

Ομάδες-στόχοι

Οι ομάδες-στόχοι που υποστηρίζονται από το έργο περιλαμβάνουν:

α. Εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και εκπαιδευτές/κοινωνικούς λειτουργούς που υποστηρίζουν την κοινωνική ένταξη των νέων μεταναστών και προσφύγων

β. Τους ίδιους τους μαθητές και ιδιαίτερα τους μετανάστες ή πρόσφυγες ηλικίας πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Σκοπός και Στόχοι

Αυτό το διεπιστημονικό έργο χρησιμοποιεί την ιστορία, την τέχνη και τον πολιτισμό για να ξεπεράσει τα εμπόδια στη μάθηση και να βοηθήσει στην ένταξη σε νέες κοινότητες. Η ιστορία, η τέχνη και ο πολιτισμός μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να προσφέρουν νέους τρόπους επικοινωνίας σε παιδιά με περιορισμένες γλωσσικές δεξιότητες, με αποτέλεσμα τη μάθηση και τη μείωση του αισθήματος του διαχωρισμού σε ένα νέο περιβάλλον.

Οι κύριοι στόχοι του έργου είναι:

- Να εξοπλίσει τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (δασκάλους, κοινωνικούς λειτουργούς) σε τυπικά και μη τυπικά περιβάλλοντα με δεξιότητες και γνώσεις για να εργαστούν σε μια ποικιλόμορφη πολυπολιτισμική τάξη, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ασφαλές περιβάλλον μάθησης για όλα τα παιδιά.

- Να διευκολύνει την εκμάθηση γλωσσών και την κοινωνική ενσωμάτωση προωθώντας την ανταλλαγή πολιτιστικών αξιών και κανόνων μέσω της ιστορίας, της τέχνης και των πολιτιστικών εκφράσεων.
- Να διευκολύνει την πολιτιστική μετάβαση και να ξεκινήσει μια διαδικασία οικοδόμησης εμπιστοσύνης και προσωπικής ανάπτυξης μετά από ένα τραυματικό γεγονός όπως η μετανάστευση ή η προσφυγιά.
- Να επηρεάσει τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε κάθε χώρα-εταίρο του έργου για την παροχή καθοδήγησης και εκπαιδευτικής υποστήριξης για την αποτελεσματική ενσωμάτωση παιδιών με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο στη σχολική εκπαίδευση.
- Να προσφέρει στους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας μια θέση στο έργο, βοηθώντας τους να συστηματοποιήσουν τη δικτύωσή τους.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα του έργου περιλαμβάνουν:

- Έκθεση σχετικά με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των ομάδων-στόχων του έργου, μετά από έρευνα σε όλες τις χώρες εταίρους (δηλ. Νορβηγία, Ελλάδα, Ιταλία, Σλοβενία)
- Ανοιχτή Εκπαιδευτική Μεθοδολογία OpenEYE που χρησιμοποιεί την Ιστορία, την Τέχνη και την Πολιτιστική Μάθηση, με οδηγίες για τη συνεργασία με πολυγλωσσικές και πολυπολιτισμικές ομάδες μαθητών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
- Εργαλειοθήκη OpenEYE, που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και υποστηρικτικό προσωπικό που εργάζεται στην τυπική και μη τυπική σχολική εκπαίδευση, εφαρμόζει τη μεθοδολογία και εστιάζει σε εκπαιδευτικά εργαλεία και τεχνικές αξιοποίησης της τέχνης και της πολιτιστικής μάθησης στο πλαίσιο της ιστορίας/μυθολογίας.
- Οδηγός OpenEYE για εκπαιδευτικούς, που συνοψίζει τη μεθοδολογία OpenEYE, την εργαλειοθήκη και το πλαίσιο εφαρμογής, παρέχοντας μια γρήγορη αναφορά στις αρχές και τους τρόπους εφαρμογής των εκπαιδευτικών δράσεων OpenEYE, με πρακτικές οδηγίες.

Οι εταίροι του έργου

University of South-Eastern Norway (Νορβηγία)

PRISMA Κέντρο Αναπτυξιακών Μελετών (Ελλάδα)

Εκπαιδευτικό Κέντρο GEOSS Ltd (Σλοβενία)

Provincia di Livorno (Ιταλία)

Provincia di Livorno

Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης (Ελλάδα)

Δημοτικό Σχολείο Litija (Σλοβενία)

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	6
ΜΕΡΟΣ 1. Η Εκπαιδευτική Μεθοδολογία OpenEYE	7
Μέρος 2 Η Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη OpenEYE.....	10
2.1 Εισαγωγή στην εργαλειοθήκη και τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες	10
2.2 Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη — Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες.....	13
ΜΕΡΟΣ 3. Οδηγίες για την εφαρμογή και ενσωμάτωση της Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας και Εργαλειοθήκης OpenEYE.....	23
3.1 Ευρήματα πιλοτικής εφαρμογής	23
3.2 Οδηγίες για την εφαρμογή της Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας και Εργαλειοθήκης OpenEYE	25
Βιβλιογραφία	29
Παράρτημα 1 — Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης πιλοτικής εφαρμογής OpenEYE	31

Εισαγωγή

Ο Εκπαιδευτικός Οδηγός OpenEYE είναι αποτέλεσμα του έργου «Open Education for Young Europeans through History, Art and Cultural Learning», συνοψίζει και παρουσιάζει την εκπαιδευτική μεθοδολογία και εργαλειοθήκη που ανέπτυξε η ομάδα του έργου, ενώ παρέχει και συστάσεις για τη βέλτιστη εφαρμογή τους σε τυπικά και μη τυπικά περιβάλλοντα εκπαίδευσης, καθώς και την ενσωμάτωσή τους στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Ο Οδηγός απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες που παρέχουν υποστηρικτικές υπηρεσίες φροντίδας και ένταξης σε παιδιά με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο, με στόχο να τους παρουσιάσει με εύκολο και πρακτικό τρόπο τη μεθοδολογία και τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του OpenEYE και τελικά να υποστηρίξει την ένταξη των παιδιών πρωτοβάθμιας σχολικής ηλικίας στη σχολική κοινότητα και τη χώρα υποδοχής. Σκοπός του είναι να αποτελέσει μια γρήγορη αναφορά στις αρχές και τους τρόπους εφαρμογής της εκπαιδευτικής μεθοδολογίας OpenEYE, παρέχοντας καθοδήγηση σχετικά με τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στην εργαλειοθήκη και έχουν εν μέρει εφαρμοστεί πιλοτικά στο πλαίσιο του έργου.

Ο Οδηγός προορίζεται για ελεύθερη και δωρεάν χρήση μεταξύ των επαγγελματιών στο πεδίο της σχολικής εκπαίδευσης, στο πεδίο της ένταξης μεταναστών/προσφύγων, καθώς και μεταξύ άλλων φορέων με ενεργό ρόλο στην εκπαίδευση παιδιών με Μ/Π υπόβαθρο, όπως πολιτιστικοί οργανισμοί, ενώσεις γονέων και τοπικές αρχές.

Το έργο OpenEYE ανταποκρίνεται στην ανάγκη ενσωμάτωσης πολλών χιλιάδων παιδιών μεταναστών και προσφύγων που έχουν φτάσει στις χώρες της ΕΕ και έχουν καταφέρει, ακολουθώντας διαφορετικές διαδικασίες σε κάθε χώρα, να εισαχθούν στα εκπαιδευτικά συστήματα των χωρών υποδοχής. Η εξέλιξη αυτή ασκεί σημαντική πίεση στα εκπαιδευτικά συστήματα σε όλες τις χώρες υποδοχής, και τα σχολεία υποδοχής παιδιών μεταναστών και προσφύγων συχνά δεν είναι έτοιμα να ενσωματώσουν αυτά τα νέα παιδιά στη σχολική κοινότητα και να παράσχουν ένα ασφαλές περιβάλλον εκπαίδευσης για βασικές δεξιότητες όπως η εκμάθηση γλωσσών.

Το έργο OpenEYE δημιούργησε μια ανοικτή εκπαιδευτική μεθοδολογία με βάση την Ιστορία, τις Τέχνες και την Πολιτιστική Μάθηση, καθώς και τα απαραίτητα εργαλεία εφαρμογής (εκπαιδευτική εργαλειοθήκη) που επιτρέπουν στους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη (τυπικής και μη τυπικής) να υποστηρίξουν τους μαθητές τους στην εκμάθηση γλωσσών και την ένταξη στο σχολείο και την κοινότητά τους, στις σημερινές πολυγλωσσικές και πολυπολιτισμικές αίθουσες διδασκαλίας. Η ιστορία/μυθολογία, η τέχνη και ο πολιτισμός γίνονται εργαλεία και βοηθούν να ξεπεραστούν τα εμπόδια στη μάθηση και την ένταξη σε νέες κοινότητες, εισάγοντας τα παιδιά με περιορισμένες γλωσσικές δεξιότητες σε νέους τρόπους επικοινωνίας, με αποτέλεσμα να διευκολύνεται τόσο η μάθηση όσο και η ένταξη σε ένα νέο περιβάλλον.

Ο Οδηγός περιλαμβάνει τρία μέρη:

- Το πρώτο μέρος είναι αφιερωμένο σε μια σύνοψη της εκπαιδευτικής μεθοδολογίας που αναπτύχθηκε από την ομάδα του OpenEYE.
- Το δεύτερο μέρος παρουσιάζει την εκπαιδευτική εργαλειοθήκη και παρέχει συνδέσμους με τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που περιλαμβάνονται μέσω ενός πίνακα αναφοράς, βοηθώντας τους χρήστες να επιλέξουν και να έχουν πρόσβαση στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες τους.
- Το τρίτο μέρος παρουσιάζει οδηγίες σχετικά με τη βέλτιστη εφαρμογή της μεθοδολογίας και της εργαλειοθήκης OpenEYE στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση, και σχετικά με την ενσωμάτωσή τους στα προγράμματα των σχολείων και άλλων εκπαιδευτικών φορέων.

ΜΕΡΟΣ 1. Η Εκπαιδευτική Μεθοδολογία OpenEYE

Σύνοψη

Σκοπός και επιμέρους στόχοι: Σκοπός της Μεθοδολογίας OpenEye είναι να παρέχει ένα πλαίσιο παιδαγωγικών αρχών για την ανάπτυξη μιας πρακτικής εργαλειοθήκης για τους εκπαιδευτικούς των παιδιών μεταναστών/προσφύγων στην πρωτοβάθμια τυπική και μη τυπική εκπαίδευση, για την ανάπτυξη των γλωσσικών ικανοτήτων των παιδιών (στη γλώσσα διδασκαλίας ή/και ξένες γλώσσες) και την κοινωνική τους ένταξη. Οι αρχές αυτές βασίζονται στα πορίσματα έρευνας σχετικά με τις ανάγκες εκπαιδευτικών και μαθητών, και συζητήσεις ομάδων εστίασης (focus groups) με τη συμμετοχή γονέων μεταναστών/προσφύγων στις τέσσερις χώρες του έργου. Τα κύρια ευρήματα της έρευνας που διεξήχθη στη Νορβηγία, την Ελλάδα, τη Σλοβενία και την Ιταλία, καθώς και η συγκεφαλαιωτική έκθεση που συγκεντρώνει τα πορίσματα της έρευνας από όλες τις χώρες του έργου, είναι προσβάσιμα στον ιστότοπο του έργου: www.erasmusopeneye.eu

Οι στόχοι της μεθοδολογίας είναι οι εξής:

- 1) Να παρέχει στους εκπαιδευτικούς γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή πολιτισμικά ευαίσθητης εκπαίδευσης σε παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες.
- 2) Να εισαγάγει μια ποικιλία καινοτόμων προσεγγίσεων για την υποστήριξη της γλωσσικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ένταξης, καθώς και συγκεκριμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες που εστιάζουν στην ιστορία, τον πολιτισμό και την τέχνη.
- 3) Να υποστηρίξει την οικοδόμηση πολιτιστικής συνείδησης και την αναγνώριση πολιτιστικών ζητημάτων μέσω της εκπαίδευσης που βασίζεται στον πολιτισμό

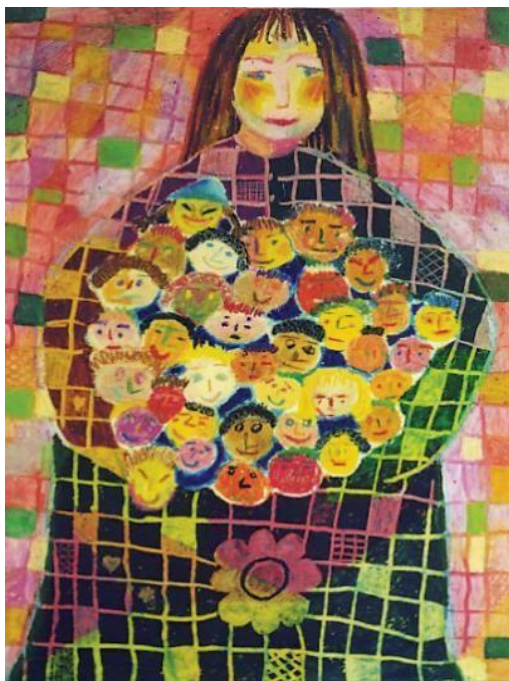
Ομάδες-στόχοι:

Η ομάδες-στόχοι της μεθοδολογίας είναι οι εξής:

1. Κύρια ομάδα-στόχος: Οι εκπαιδευτικοί/εκπαιδευτές σε τυπικό και μη τυπικό περιβάλλον που εργάζονται με παιδιά με μεταναστευτικό/προσφυγικό υπόβαθρο στις ηλικίες 6-12 ετών.
2. Δευτερογενής ομάδα-στόχος: Τα παιδιά αυτών των ηλικιών σε ποικίλα γλωσσικά και πολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο.

Ιστορία, τέχνη και πολιτιστική μάθηση: Μια βασική υπόθεση του έργου OpenEYE είναι ότι η εστίαση στην ιστορία, την τέχνη και τον πολιτισμό μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για την προώθηση αυτών των ικανοτήτων και την υποστήριξη των μαθητών με πολύ διαφορετικό γλωσσικό και πολιτιστικό υπόβαθρο. Αυτό περιλαμβάνει μια ποικιλία πολιτιστικών αντικειμένων, μορφών τέχνης, λογοτεχνίας, και αφήγησης όπως τα παραμύθια και οι μύθοι. Προσεγγίσεις που βασίζονται σε πολιτιστικές εκφράσεις όπως αυτές, είναι χρήσιμες για την εισαγωγή παιδιών με περιορισμένες γλωσσικές ικανότητες σε νέους τρόπους επικοινωνίας, με αποτέλεσμα τόσο τη μάθηση όσο και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης σε ένα νέο περιβάλλον.

Καλλιτέχνης: Ευαγγέλου Νικολέτα (12).

Από εργαστήριο στο Μουσείο Ελληνικής
Παιδικής Τέχνης.

Μεθοδολογική προσέγγιση: Ενεργητική Μάθηση (Action Learning)

Η Ενεργητική Μάθηση έχει μακρά ιστορία ως μεθοδολογικό εργαλείο σε διάφορους τομείς, μεταξύ άλλων στην υγεία, την κοινωνική πρόνοια και την εκπαίδευση. Πρόκειται για μια προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω, όπου οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς, μαζί με διαμεσολαβητές — για παράδειγμα συναδέλφους από άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα ή εξωτερικούς ειδικούς/ερευνητές — δοκιμάζουν στην πράξη και ακολούθως εξετάζουν τυχόν αλλαγές που θα ήθελαν να εφαρμόσουν (βλέπε γράφημα 1 στα Αγγλικά).

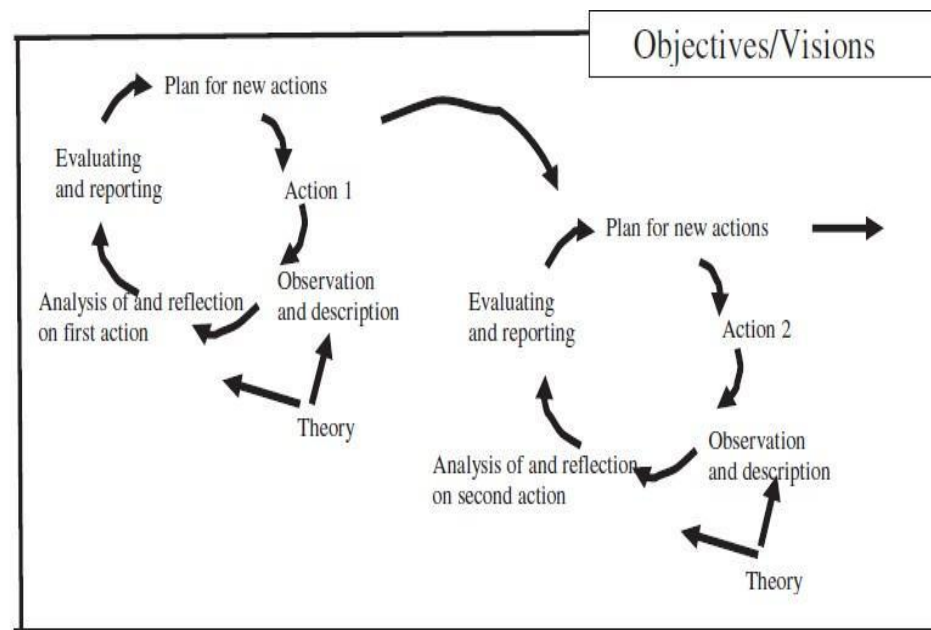

Figure 1. Learning cycle inspired by Carr and Kemmis (1986), Korthagen (1985) and Zuber-Skerritt (1992).

Η Εκπαιδευτική Μεθοδολογία OpenEYE:

- βασίζεται στα αποτελέσματα της έρευνας του OpenEYE σχετικά με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των ομάδων-στόχου
- εφαρμόζεται μέσω μιας προσέγγισης από τα κάτω προς τα επάνω χρησιμοποιώντας μια μεθοδολογία βασισμένη στην έρευνα που ονομάζεται Ενεργητική Μάθηση (Action Learning)
- ενθαρρύνει ποικίλες προσεγγίσεις για την εργασία με παιδιά με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο
- θεωρεί την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία σημαντικό πόρο για τη γλωσσική ανάπτυξη
- προωθεί την κοινωνική ένταξη και τη διαπολιτισμική κατανόηση και διασφαλίζει ότι η πολιτιστική ευαισθησία λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή της.
- χρησιμοποιεί την πολιτιστική έκφραση ως μέσο διευκόλυνσης της μάθησης και της ένταξης των παιδιών στη σχολική/τοπική κοινότητα

Βασικές αρχές που υιοθετεί

➤ Προσέγγιση με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο:

- εξασφαλίζοντας ασφαλές περιβάλλον στο οποίο τα παιδιά μπορούν να επικοινωνούν, να μαθαίνουν και να αναπτύσσονται
- υιοθετώντας δραστηριότητες που ενεργοποιούν υφιστάμενες γνώσεις και εμπειρίες των παιδιών
- ενθαρρύνοντας τα παιδιά να επικοινωνούν διαδραστικά με ενήλικες και συμμαθητές
- παρακινώντας τα παιδιά να συνεργαστούν με συμμαθητές μέσω διαδραστικών τεχνικών μάθησης
- προωθώντας την αλληλεπίδραση μεταξύ υφιστάμενων γνώσεων/εμπειριών και νέων

➤ Πολυγλωσσική και πολυπολιτισμική προσέγγιση:

- καλλιεργώντας μια θετική στάση των παιδιών απέναντι στις υπάρχουσες γλωσσικές τους δεξιότητες, ανεξαρτήτως της γλώσσας
- παρακινώντας τα παιδιά να χρησιμοποιούν όλο το γλωσσικό ρεπερτόριό τους ενεργά στην εκμάθηση της γλώσσας
- ενθαρρύνοντας τα παιδιά να αναπτύξουν ευαισθησία προς την πολιτιστική πολυμορφία

➤ Χρήση πολιτιστικών εκφράσεων:

- αξιοποιώντας τις δυνατότητες διάφορων μορφών τέχνης για την υποστήριξη της εκμάθησης γλωσσών,
- αντλώντας από μορφές τέχνης τόσο ως εκπαιδευτικό υλικό όσο και ως δημιουργικές προσεγγίσεις με επίκεντρο τον μαθητή
- υιοθετώντας ποικίλες πολιτιστικές εκφράσεις που αντιπροσωπεύουν διαφορετικές πολιτιστικές απόψεις που εκπροσωπούνται στο μαθησιακό περιβάλλον και την κοινωνία γενικότερα

➤ Υιοθέτηση μη-τυπικών εκπαιδευτικών μεθόδων:

- αντλώντας από τα εγγενή κίνητρα των παιδιών
- εστιάζοντας σε σαφώς καθορισμένους εκπαιδευτικούς στόχους
- αξιοποιώντας τη συνεργασία με τα παιδιά και τους γονείς τους
- σε συνδυασμό με το πρόγραμμα του σχολείου και με συμπληρωματική εργασία από το σπίτι

➤ Συμμετοχική προσέγγιση για τους φορείς της μάθησης:

- με συμμετοχή όλων των παιδιών και γονέων/κηδεμόνων ανεξαρτήτως καταγωγής και υποβάθρου
- με βάση την ενεργό επικοινωνία μεταξύ των φορέων μάθησης, ιδίως μεταξύ των εκπαιδευτικών, των παιδιών και των οικογενειών τους, προκειμένου να οικοδομηθεί αμοιβαία εμπιστοσύνη και κοινή συμμετοχή στην εκπαίδευση των παιδιών
- λαμβάνοντας υπόψη ότι ενδέχεται να υπάρχουν προβλήματα στην επικοινωνία και πρέπει να βρεθούν αποτελεσματικές λύσεις
- αναζητώντας ευκαιρίες για τη συμμετοχή των φορέων μάθησης, π.χ. οικογενειών/γονέων, σε διάφορες δραστηριότητες τυπικής και μη-τυπικής εκπαίδευσης

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη μεθοδολογική προσέγγιση και τις παιδαγωγικές αρχές που υιοθετήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων πρακτικών παραδειγμάτων που αναδεικνύουν αυτές τις αρχές, ανατρέξτε στο έγγραφο της [Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας OpenEYE](#).

Μέρος 2 Η Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη OpenEYE

2.1 Εισαγωγή στην εργαλειοθήκη και τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες

Η Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη OpenEYE σχεδιάστηκε σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της εκπαιδευτικής μεθοδολογίας OpenEYE και παρουσιάζει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο σε τυπικό όσο και σε μη-τυπικό περιβάλλον μάθησης. Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς που εργάζονται σε τυπικό και μη-τυπικό περιβάλλον με παιδιά με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο, ηλικίας 6-12 ετών, με στόχο τη βελτίωση των γλωσσικών τους δεξιοτήτων στη γλώσσα της χώρας υποδοχής και τη διευκόλυνση της ένταξής τους στη σχολική κοινότητα. Η εργαλειοθήκη OpenEYE, πέρα από το να προσφέρει εκπαιδευτικές δραστηριότητες, μπορεί να χρησιμεύσει και ως εργαλείο έμπνευσης ή καθοδήγησης για τους εκπαιδευτικούς ώστε να αναπτύξουν τις δικές τους δράσεις.

Οι δραστηριότητες που παρουσιάζονται δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην εκμάθηση γλωσσών μέσω της τέχνης και του πολιτισμού. Οι δραστηριότητες παρουσιάζονται με λεπτομερείς οδηγίες, εκπαιδευτικούς στόχους και αναμενόμενα αποτελέσματα. Οι δραστηριότητες μπορούν είτε να υλοποιηθούν ως έχουν είτε να ενσωματωθούν σε μαθήματα εκμάθησης γλωσσών, και μπορούν να περιλαμβάνουν μαθητές με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο, καθώς και μαθητές από τη χώρα υποδοχής και μέλη της οικογένειας, ενθαρρύνοντας έτσι μια αμφίδρομη διαδικασία μάθησης.

Η εργαλειοθήκη προσφέρει εκπαιδευτικό περιεχόμενο που είναι ευέλικτο και μπορεί να εφαρμοστεί σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και με διαφορετικά επίπεδα γλωσσικής επάρκειας και μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε άλλους εκπαιδευτικούς τομείς και με διαφορετικές ομάδες-στόχους που απαιτούν επιπλέον υποστήριξη στην εκμάθηση γλωσσών.

Επίπεδο γλωσσικής επάρκειας

Οι δραστηριότητες αφορούν το επίπεδο γνώσης της γλώσσας της χώρας υποδοχής, ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να προβαίνουν σε τεκμηριωμένη επιλογή των καταλληλότερων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Τα κοινά επίπεδα αναφοράς του Κοινού Ευρωπαϊκού

Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες (CERF) χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν τα επίπεδα γλωσσικής επάρκειας των παιδιών που στοχεύουν οι δραστηριότητες, όπως παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΙΚΑΝΟΣ ΧΡΗΣΤΗΣ	C2	Μπορεί να καταλάβει με ευκολία σχεδόν όλα όσα ακούγονται ή διαβάζονται. Μπορεί να συνοψίσει πληροφορίες από διαφορετικές προφορικές και γραπτές πηγές, ανακατασκευάζοντας επιχειρήματα και αφηγήσεις σε μια συνεκτική παρουσίαση. Μπορεί να εκφραστεί αυθόρμητα, πολύ άπταιστα και με ακρίβεια, διαφοροποιώντας τις λεπτές αποχρώσεις του νοήματος ακόμα και σε πιο σύνθετες καταστάσεις.
	C1	Μπορεί να κατανοήσει ένα ευρύ φάσμα απαιτητικών, μακρύτερων κειμένων και να αναγνωρίσει το σιωπηρό νόημα. Μπορεί να εκφραστεί άπταιστα και αυθόρμητα χωρίς να ψάξει για εκφράσεις. Μπορεί να χρησιμοποιήσει τη γλώσσα με ευελιξία και αποτελεσματικότητα για κοινωνικούς, ακαδημαϊκούς και επαγγελματικούς σκοπούς. Μπορεί να παράγει σαφές, καλά δομημένο, λεπτομερές κείμενο σε σύνθετα θέματα, δείχνοντας ελεγχόμενη χρήση οργανωτικών μοτίβων, συνδετήρων και συνεκτικών συσκευών.
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΧΡΗΣΤΗΣ	B2	Μπορεί να κατανοήσει τις βασικές ιδέες σύνθετου κειμένου τόσο σε συγκεκριμένα όσο και σε αφηρημένα θέματα, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών συζητήσεων στον τομέα της εξειδίκευσής του. Μπορεί να αλληλεπιδράσει με ένα βαθμό ευχέρειας και αυθορμητισμού που καθιστά την τακτική αλληλεπίδραση με φυσικούς ομιλητές αρκετά δυνατή χωρίς πίεση για κανένα από τα δύο μέρη. Μπορεί να παράγει σαφές, λεπτομερές κείμενο σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και να εξηγήσει μια άποψη για ένα επίκαιρο θέμα δίνοντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων επιλογών.
	B1	Μπορεί να κατανοήσει τα κύρια σημεία σαφούς τυπικής συμβολής σε γνώριμα θέματα που συναντώνται τακτικά στην εργασία, το σχολείο, τον ελεύθερο χρόνο κ.λπ. Μπορεί να αντιμετωπίσει τις περισσότερες καταστάσεις που ενδέχεται να προκύψουν κατά το ταξίδι σε μια περιοχή όπου ομιλείται η γλώσσα. Μπορεί να παράγει απλό συνδεδεμένο κείμενο σε θέματα που είναι γνωστά ή έχουν προσωπικό ενδιαφέρον. Μπορεί να περιγράψει εμπειρίες και γεγονότα, όνειρα, ελπίδες και φιλοδοξίες και να δώσει εν συντομία λόγους και εξηγήσεις για απόψεις και σχέδια.
ΒΑΣΙΚΟΣ ΧΡΗΣΤΗΣ	A2	Μπορεί να κατανοήσει προτάσεις και συχνά χρησιμοποιούμενες εκφράσεις που σχετίζονται με τομείς άμεσης σημασίας (π.χ. πολύ βασικές προσωπικές και οικογενειακές πληροφορίες, ψώνια, τοπική γεωγραφία, απασχόληση). Μπορεί να επικοινωνεί σε απλές και συνήθεις εργασίες που απαιτούν μια απλή και άμεση ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με οικεία και συνήθη θέματα. Μπορεί να περιγράψει με απλούς όρους πτυχές του υποβάθρου του, του άμεσου περιβάλλοντος και θεμάτων σε τομείς άμεσης ανάγκης.
	A1	Μπορεί να κατανοήσει και να χρησιμοποιήσει οικείες καθημερινές εκφράσεις και πολύ βασικές φράσεις που στοχεύουν στην ικανοποίηση των αναγκών ενός συγκεκριμένου τύπου. Μπορεί να συστήσει τον εαυτό του και άλλους και να θέσει και να απαντήσει σε ερωτήσεις σχετικά με προσωπικά στοιχεία, όπως πού ζει, ανθρώπους που γνωρίζει και πράγματα που έχει. Μπορεί να αλληλεπιδράσει με απλό τρόπο, υπό την προϋπόθεση ότι το άλλο άτομο μιλάει αργά και καθαρά και είναι έτοιμο να βοηθήσει.

Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε δραστηριότητες όπου απαιτείται γλωσσικό επίπεδο C1 ή C2, π.χ. δραστηριότητες 31, 32, 33, 34 και 35. Εάν ένας εκπαιδευτικός θέλει να εφαρμόσει δραστηριότητες με αυτή την απαίτηση γλωσσικής επάρκειας, αλλά οι μαθητές του/της προσφυγικό/μεταναστευτικό υπόβαθρο δεν έχουν ακόμα αυτές τις γνώσεις, θα πρέπει να προσαρμόσει τη δραστηριότητα για να αποφύγει πιθανή δυσφορία και επακόλουθη απροθυμία να μάθουν και να χρησιμοποιήσουν τη νέα γλώσσα. Οι δραστηριότητες για χαμηλότερα επίπεδα γλωσσικής επάρκειας επικεντρώνονται περισσότερο στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου,

αλλά μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν εύκολα σε μια τάξη με πιο ικανούς ομιλητές, καθώς έχουν ούτως ή άλλως σχεδιαστεί για ετερογενείς ομάδες που περιλαμβάνουν και μαθητές που η γλώσσα-στόχος αποτελεί τη μητρική τους γλώσσα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ορισμένες από τις δραστηριότητες (π.χ. δραστηριότητα 4) μπορεί να είναι δύσκολες για τα παιδιά με αχρωματοψία. Σας συμβουλεύουμε να το λάβετε υπόψη σας κατά την εφαρμογή με τους μαθητές σας.

2.2 Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη — Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες

Στον παρακάτω πίνακα μπορείτε να έχετε μια επισκόπηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στην Εργαλειοθήκη OpenEYE. Οι δραστηριότητες είναι ταξινομημένες με βάση την ελάχιστη απαιτούμενη γλωσσική επάρκεια των μαθητών. Ο πίνακας παρουσιάζει όλες τις δραστηριότητες με σημαντικές πληροφορίες ανά δραστηριότητα, δηλαδή τον αριθμό δραστηριότητας, τον τίτλο της δραστηριότητας, την ελάχιστη απαιτούμενη γλωσσική επάρκεια, τους εκπαιδευτικούς στόχους και τις πολιτιστικές εκφράσεις που υιοθετούνται, βοηθώντας έτσι τους εκπαιδευτικούς να επιλέξουν τις δραστηριότητες που είναι καταλληλότερες για τους μαθητές τους και τα εκπαιδευτικά τους περιβάλλοντα. Μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση στο περιεχόμενο κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας κάνοντας κλικ στον τίτλο. Στη συνέχεια, μπορείτε να διαβάσετε, να κατεβάσετε στον υπολογιστή σας ή να εκτυπώσετε τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που σας ενδιαφέρουν. Μπορείτε επίσης να έχετε πρόσβαση στον ηλεκτρονικό φάκελο με [όλες τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες στα Ελληνικά ΕΔΩ](#).

A/A	Τίτλος της δραστηριότητας	Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Πολιτιστική έκφραση που υιοθετεί
1	Κουκλοθέατρο	A1	- γνώσεις για τη μυθολογία - εμπλουτισμός λεξιλογίου - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων	• Ζωγραφική • Χειροτεχνία • Αφήγηση ιστοριών
2	Γιγαντιαίο κολάζ	A1	- γνώσεις για μύθους - θρύλους - εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων - προώθηση της ανεκτικότητας	• Χειροτεχνία
3	Πάνελ κυψέλης	A1	- γνώσεις για μύθους - θρύλους - εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων	• Ζωγραφική • Χειροτεχνία
4	Αλυσίδα με σημαίες	A1	- απόκτηση γνώσεων - εμπλουτισμός λεξιλογίου	• Ζωγραφική • Παρουσίαση σε κοινό • Χειροτεχνία

A/A	Τίτλος της δραστηριότητας	Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Πολιτιστική έκφραση που υιοθετεί
			- ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων - προώθηση της ανεκτικότητας	
5	<u>Παντομίμα από το μπολ</u>	A1	- εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των δεξιοτήτων παρουσίασης σε κοινό - προώθηση της ανεκτικότητας	• Αφήγηση ιστοριών • Υποκριτική • Αυτοσχεδιασμός
6	<u>Αυτή είναι η μυστηριώδης γη μας</u>	A1	- εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων - προώθηση της ανεκτικότητας	• Αφήγηση ιστοριών • Ζωγραφική
7	<u>Διοράματα</u>	A1	- γνώσεις για μύθους - θρύλους - γνώσεις για την τέχνη - εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων - προώθηση της ανεκτικότητας	• Τέχνη από ανακυκλωμένα υλικά • Χειροτεχνία • Εργασία με υλικά DIY
8	<u>Χάρτινες μαριονέτες</u>	A1	- εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων - προώθηση της ανεκτικότητας - βελτίωση των δεξιοτήτων παρουσίασης σε κοινό	• Αφήγηση ιστοριών • Παρουσίαση σε κοινό • Χειροτεχνία

A/A	Τίτλος της δραστηριότητας	Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Πολιτιστική έκφραση που υιοθετεί
9	<u>Γαστρονομικό παζάρι</u>	A1	- γνώσεις σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά, τρόφιμα - εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία	• Ζωγραφική • Αφήγηση ιστοριών • Μαγείρεμα • Μουσική
10	<u>Ενεργητική Ζωγραφική</u>	A1	- γνώσεις σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων - γνώσεις για την τέχνη	• Κίνηση/Χορός • Μουσική • Ζωγραφική
11	<u>Πολύγλωσσα τραγούδια</u>	A1	- ένταξη - εμπλουτισμός λεξιλογίου - συνεργασία	• Μουσική • Χορός
12	<u>Μήνυμα σε ένα μπουκάλι</u>	A1–A2	- αυτοστοχασμός - εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - προώθηση της ανεκτικότητας	• Ζωγραφική • Δημιουργική σκέψη • Δημιουργική γραφή
13	<u>Μουσείο στην τάξη</u>	A2	- γνώσεις για την πολιτιστική κληρονομιά - γνώσεις σχετικά με τον πολιτισμό μας και πολιτισμούς των άλλων - ένταξη - συνεργασία	• Αφήγηση ιστοριών • Επαφή με την πολιτιστική κληρονομιά

A/A	Τίτλος της δραστηριότητας	Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Πολιτιστική έκφραση που υιοθετεί
			- προώθηση της ανεκτικότητας	
14	<u>Δημιουργήστε το πλάσμα σας / Παιχνίδι με κάρτες</u>	A2	- γνώσεις για τη μυθολογία - εμπλουτισμός λεξιλογίου - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων	• Αφήγηση ιστοριών • Ζωγραφική • Χειροτεχνία
15	<u>Τί σκέφτεσαι;</u>	A2	- γνώσεις για την τέχνη - εμπλουτισμός λεξιλογίου - εκμάθηση γραμματικής	• Αναστοχασμός με τη χρήση της εικαστικής τέχνης • Αναδημιουργία μιας συγκεκριμένης ιστορίας • Αφήγηση ιστοριών
16	<u>Ζωντανό επιτραπέζιο παιχνίδι δράσης</u>	A2	- εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - προώθηση της ανεκτικότητας	• Θέατρο - αυτοσχεδιασμός • Εκφράσεις της γλώσσας του σώματος • Ζωντανό παιχνίδι ρόλων δράσης
17	<u>Ας φτιάξουμε μια ιστορία</u>	B1	- εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των δεξιοτήτων παρουσίασης σε κοινό - προώθηση της ανεκτικότητας	• Θεατρική έκφραση • Αφήγηση ιστοριών • Δημιουργική γραφή • Παιχνίδι ρόλων • Θέατρο - Αυτοσχεδιασμός • Ερμηνεία
18	<u>Δείξε μου μια ιστορία</u>	B1	- γνώσεις για μύθους - θρύλους - εμπλουτισμός λεξιλογίου - συνεργασία - προώθηση της ανεκτικότητας - βελτίωση των δεξιοτήτων παρουσίασης σε κοινό	• Αφήγηση ιστοριών
19	<u>Και ο επόμενος σταθμός είναι...</u>	B1	- γνώσεις για πολιτισμούς, πολιτιστική κληρονομιά	• Τραγούδι • Αφήγηση ιστοριών

A/A	Τίτλος της δραστηριότητας	Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Πολιτιστική έκφραση που υιοθετεί
			- εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων	
20	<u>Kamishibai - εικαστικό θέατρο</u>	B1	- γνώσεις για πολιτισμούς, πολιτιστική κληρονομιά - εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων - προώθηση της ανεκτικότητας - γνώσεις για την τέχνη	• Θέατρο • Αφήγηση ιστοριών • Ζωγραφική
21	<u>Μαθαίνοντας να προγραμματίζουμε με το SCRATCH</u>	B1	- ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων - γνώσεις για μύθους - θρύλους - ανάπτυξη της λογικής και της δημιουργικής σκέψης	• Αφήγηση ιστοριών • Κωδικοποίηση • Εικαστική τέχνη (ψηφιακά κινούμενα σχέδια/εικόνες)
22	<u>Δημιουργήστε ένα soundtrack</u>	B1–B2	- Ενθάρρυνση των πολιτιστικών ανταλλαγών και ενίσχυση της πολιτιστικής ευαισθητοποίησης - Υποστήριξη της εκμάθησης γλωσσών - Διευκόλυνση της συναισθηματικής έκφρασης των παιδιών - Συνεργασία - Εμπλουτισμός λεξιλογίου	• Μουσική • Αφήγηση ιστοριών • Ζωγραφική
23	<u>Φωτογραφικό κόμικς</u>	B2	- εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη	• Αφήγηση ιστοριών • Εικαστική τέχνη (φωτογραφία)

A/A	Τίτλος της δραστηριότητας	Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Πολιτιστική έκφραση που υιοθετεί
			- συνεργασία - εκμάθηση γραμματικής - προώθηση της ανεκτικότητας	• Χειροτεχνία
24	<u>Ο καθένας είναι ένα κομμάτι του παζλ</u>	B2	- γνώσεις για μύθους - θρύλους - εμπλουτισμός λεξιλογίου	• Αφήγηση ιστοριών
25	<u>Ζωγράφισε αυτό που σου λέω</u>	B2	- εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων - προώθηση της ανεκτικότητας	• Αφήγηση ιστοριών • Χειροτεχνία
26	<u>Παρακαλώ, συνεχίστε</u>	B2	- γνώσεις για μύθους - θρύλους - εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων - προώθηση της ανεκτικότητας	• Αφήγηση ιστοριών • Σχέδιο - Ζωγραφική (κόμιξ)
27	<u>Οι ντετέκτιβ</u>	B2	- γνώσεις για τον πολιτισμό μας και τους πολιτισμούς των άλλων - εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - προώθηση της ανεκτικότητας	• Αφήγηση ιστοριών
28	<u>Ιστορίες μουσείων</u>	B2	- γνώσεις για την τέχνη - γνώσεις για τη μετανάστευση - γνώσεις για πολιτιστικές κληρονομίες	• Παρατήρηση της τέχνης • Αναστοχασμός με βάση την τέχνη

A/A	Τίτλος της δραστηριότητας	Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Πολιτιστική έκφραση που υιοθετεί
			- εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - προώθηση της ανεκτικότητας	
29	<u>Από τη λογοτεχνία στη δημοσιογραφία</u>	C1	- γνώσεις για πολιτισμούς - εκμάθηση γραμματικής - εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - προώθηση της ανεκτικότητας	• Αφήγηση ιστοριών • Δημιουργική γραφή • Χρήση εικόνων
30	<u>Καιρός για Ομοιοκαταληξίες</u>	C1	- γνώσεις θεωρίας της λογοτεχνίας - εκμάθηση γραμματικής - εμπλουτισμός λεξιλογίου	• Αφήγηση ιστοριών • Σχέδιο - ζωγραφική
31	<u>Ιστορία από τυχαίες κάρτες</u>	C1	- γνώσεις για μύθους - θρύλους - εμπλουτισμός λεξιλογίου - εκμάθηση γραμματικής	• Δημιουργική σκέψη • Δημιουργική γραφή • Αφήγηση ιστοριών
32	<u>Ο γρίφος</u>	C1	- ανάπτυξη κριτικής σκέψης - ανάπτυξη λογικής σκέψης	• Αφήγηση ιστοριών • Εννοιολογικό σχέδιο / ζωγραφική
33	<u>Διάλειμμα για διαφημίσεις</u>	C1	- γνώσεις για τον πολιτισμό μας και τους πολιτισμούς των άλλων - εκμάθηση γραμματικής - εμπλουτισμός λεξιλογίου - ένταξη - συνεργασία - βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων	• Αφήγηση ιστοριών • Χειροτεχνία

A/A	Τίτλος της δραστηριότητας	Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Πολιτιστική έκφραση που υιοθετεί
			- προώθηση της ανεκτικότητας	
34	<u>Γραπτό μήνυμα (SMS)</u>	C2	- εκμάθηση γραμματικής - γνώσεις για μύθους - θρύλους - εμπλουτισμός λεξιλογίου	• Δημιουργική γραφή
35	<u>Το ημερολόγιο</u>	C2	- γνώσεις για μύθους - θρύλους - εκμάθηση γραμματικής - εμπλουτισμός λεξιλογίου	• Δημιουργική γραφή • Αφήγηση ιστοριών
36	<u>Ο δικός σου χορός</u>	Όλες	- Ενθάρρυνση των πολιτιστικών ανταλλαγών και ενίσχυση της πολιτιστικής ευαισθητοποίησης - Υποστήριξη της εκμάθησης γλωσσών - Διευκόλυνση της συναισθηματικής έκφρασης των παιδιών - συνεργασία - εμπλουτισμός λεξιλογίου	• Μουσική • Χορός
37	<u>Πάρτι με τσάι</u>	Όλες	— γνώσεις για την πολιτιστική κληρονομιά — εμπλουτισμός λεξιλογίου — ένταξη — συνεργασία — βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων — προώθηση της ανεκτικότητας	• Χειροτεχνία • Αφήγηση ιστοριών • Μουσική
38	<u>Ο αφηγηματικός κύβος</u>	Όλες		• Ζωγραφική

A/A	Τίτλος της δραστηριότητας	Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Πολιτιστική έκφραση που υιοθετεί
			— εμπλουτισμός λεξιλογίου — ένταξη — συνεργασία	• Αφήγηση ιστοριών
39	Μια ιστορία με κίνηση	Όλες	— εμπλουτισμός λεξιλογίου — ένταξη — συνεργασία	• Αφήγηση ιστοριών • Δημιουργική κίνηση
40	Νέες λέξεις στο δάσος	Όλες	— εμπλουτισμός λεξιλογίου — ένταξη — συνεργασία	• Αφήγηση ιστοριών
41	Κείμενα ταυτότητας	Όλες	— γνώσεις σχετικά με άλλους πολιτισμούς — εμπλουτισμός λεξιλογίου — ένταξη — συνεργασία — βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων — προώθηση της ανεκτικότητας	• Εργασία με κείμενο • Ζωγραφική
42	Γλωσσικά πορτρέτα	Όλες	— γνώσεις σχετικά με άλλους πολιτισμούς — επαφή με την πολυγλωσσία των άλλων — εμπλουτισμός λεξιλογίου — ένταξη — συνεργασία — βελτίωση των κινητικών δεξιοτήτων — προώθηση της ανεκτικότητας	• Ζωγραφική
43	Έργα με βάση την τέχνη στο eTwinning	Όλες	- Επικοινωνία πέρα από γλωσσικά/πολιτιστικά σύνορα.	• Οποιοσδήποτε

A/A	Τίτλος της δραστηριότητας	Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Πολιτιστική έκφραση που υιοθετεί
44	<u>Οικογενειακό γλωσσικό δέντρο</u>	Όλες	- Χαρτογράφηση του πολιτιστικού και γλωσσικού υποβάθρου των οικογενειών των παιδιών	• Ζωγραφική
45	<u>Ζωγραφίζοντας πολιτιστικές αξίες</u>	Όλες	- Αναστοχασμός, συζήτηση και περιγραφή πολιτιστικών αξιών/στάσεων οπτικά και προφορικά	• Σχέδιο / Ζωγραφική
46	<u>Παρουσίαση ενός αντιπροσωπευτικού / αγαπημένου μνημείου της χώρας μου</u>	Όλες	- Πολιτιστική ανταλλαγή και ευαισθητοποίηση - Αποδοχή και σεβασμός των διαφορετικών πολιτισμών - Ανάπτυξη διαλόγου και αλληλεπίδρασης - Υποστήριξη στην εκμάθηση γλωσσών και ιστορίας - Έκφραση συναισθημάτων	• Σχέδιο / Ζωγραφική • Φωτογραφία
47	<u>Ζωγραφίζω το όνομά μου</u>	Όλες	- Χρήση του αλφάβητου διαφορετικών γλωσσών - Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης - Εξοικείωση με τους άλλους - Υποστήριξη στην εκμάθηση γλωσσών - Προώθηση της ανεκτικότητας	• Σχέδιο / Ζωγραφική • Γραφή
48	<u>Παρουσιάζω τον εαυτό μου</u>	Όλες	- Ένταξη - Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης - Ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της έκφρασης - Υποστήριξη στην εκμάθηση γλωσσών	• Σχέδιο / Ζωγραφική

ΜΕΡΟΣ 3. Οδηγίες για την εφαρμογή και ένταξη της Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας και Εργαλειοθήκης OpenEYE

Η ομάδα του OpenEYE ανέλαβε να δοκιμάσει την εκπαιδευτική μεθοδολογία και την εργαλειοθήκη που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου, εφαρμόζοντας πιλοτικά μια σειρά εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με διαφορετικές ομάδες παιδιών σε 3 χώρες του έργου: Ελλάδα, Ιταλία, Σλοβενία. Στόχος της πιλοτικής εφαρμογής ήταν αφενός να διασφαλιστεί ότι η μεθοδολογία OpenEYE και η εκπαιδευτική εργαλειοθήκη μπορούν να εφαρμοστούν σε πραγματικές συνθήκες, τόσο σε τυπικά όσο και σε μη-τυπικά περιβάλλοντα, ώστε να επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα αποτελέσματα μάθησης και ένταξης και αφετέρου να αξιολογήσει συστηματικά τη συνάφεια και την αποτελεσματικότητα της μεθοδολογίας OpenEYE για τις ομάδες-στόχους. Σε αυτό το πλαίσιο οι εταίροι του έργου διοργάνωσαν πιλοτικές δραστηριότητες, στις οποίες συμμετείχαν συνολικά 35 εκπαιδευτικοί και 340 παιδιά πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Παράλληλα πραγματοποιήθηκε συστηματική αξιολόγηση των πιλοτικών μαθημάτων σε όλες τις χώρες.

Πριν από την έναρξη των πιλοτικών δραστηριοτήτων στις 3 χώρες του έργου, πραγματοποιήθηκε σεμινάριο εκπαιδευτικών στη Λιουμπλιάνα και στη Λιτία (Σλοβενία), για την κατάρτιση των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στη μεθοδολογία OpenEYE και την Εργαλειοθήκη, συμπεριλαμβανομένης της πρακτικής εφαρμογής και δοκιμής πολλών από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στην Εργαλειοθήκη. Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν επέστρεψαν στις χώρες καταγωγής τους και ηγήθηκαν της πιλοτικής εφαρμογής του OpenEYE, τόσο σε τυπικά όσο και σε μη-τυπικά περιβάλλοντα.

Η πιλοτική δοκιμή πραγματοποιήθηκε στις 3 χώρες ως εξής:

Ελλάδα: 5 εκπαιδευτικές δραστηριότητες εφαρμόστηκαν πιλοτικά σε τυπικό περιβάλλον — σε 4 τάξεις του 5^{ου} Δημοτικού Σχολείου Δάφνης στην Αθήνα. Οι τάξεις περιλάμβαναν τόσο παιδιά με μεταναστευτικό / προσφυγικό υπόβαθρο όσο και παιδιά με μητρική γλώσσα τα Ελληνικά.

Ιταλία: 7 εκπαιδευτικές δραστηριότητες εφαρμόστηκαν πιλοτικά σε μη-

τυπικό περιβάλλον, στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Μεσογείου στο Λιβόρνο. Οι ομάδες των παιδιών περιλάμβαναν τόσο παιδιά με μεταναστευτικό / προσφυγικό υπόβαθρο όσο και παιδιά με μητρική γλώσσα τα Ιταλικά.

Σλοβενία: 14 εκπαιδευτικές δραστηριότητες εφαρμόστηκαν πιλοτικά σε τυπικό περιβάλλον — σε 6 τάξεις του Δημοτικού Σχολείου της Litija. Οι τάξεις περιλάμβαναν τόσο παιδιά με μεταναστευτικό / προσφυγικό υπόβαθρο όσο και παιδιά με μητρική γλώσσα τα Σλοβενικά.

Όλες οι πιλοτικές δραστηριότητες αξιολογήθηκαν από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς μέσω ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου (βλ. στο Παράρτημα) όσον αφορά την ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων των παιδιών, την υποστήριξη για την ένταξή τους στη σχολική κοινότητα, καθώς και όσον αφορά τυχόν αρνητικό αντίκτυπο στα παιδιά και δυσκολίες κατά την εφαρμογή τους. Επιπλέον, ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην πιλοτική εφαρμογή να αξιολογήσουν την Εργαλειοθήκη όσον αφορά τη χρησιμότητα, τη δομή και να προτείνουν τυχόν βελτιώσεις.

3.1 Ευρήματα πιλοτικής εφαρμογής

Τα πορίσματα της αξιολόγησης της πιλοτικής εφαρμογής στις 3 χώρες του έργου συνοψίζονται ως εξής:

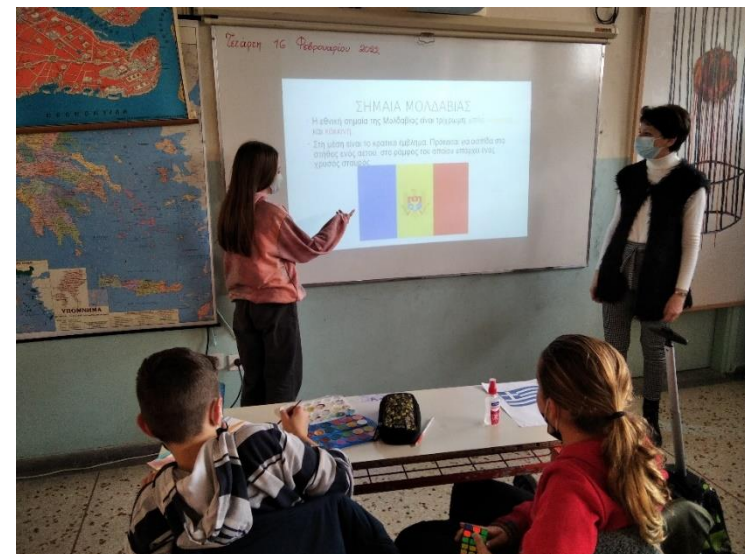
- Συνολικά, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες βοήθησαν τα παιδιά να αναπτύξουν τις **γλωσσικές τους ικανότητες, τις δεξιότητες συνεργασίας, και τις λεκτικές και μη-λεκτικές επικοινωνιακές τους δεξιότητες**. Η συμβολή στην ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων ποικίλλει από δραστηριότητα σε δραστηριότητα και εξαρτάται από την εστίαση της δραστηριότητας και τους στόχους της.
- Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες βοήθησαν τα παιδιά να αναπτύξουν **διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση** σε ένα βαθμό, ενώ είχαν πολύ θετικό αντίκτυπο στην **επικοινωνία μεταξύ των ίδιων των παιδιών και μεταξύ των παιδιών και των εκπαιδευτικών**. Δυστυχώς ο αντίκτυπος στην επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων ήταν πολύ μικρός επειδή, λόγω της πανδημίας COVID και των περιορισμών που

τέθηκαν σε ισχύ σε κάθε χώρα, ήταν πολύ δύσκολο να συμμετέχουν οι γονείς στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

- Οι δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν βοήθησαν τα παιδιά να αναπτύξουν την **αυτοπεποίθησή τους, να ανακαλύψουν πολιτιστικές ομοιότητες, να είναι πιο δραστήρια στην τάξη, να αυξήσουν το αίσθημα ευτυχίας και ευημερίας τους και να ενταχθούν στη σχολική κοινότητα**. Σε μικρότερο βαθμό, οι δραστηριότητες βοήθησαν τα παιδιά να εκφράσουν δύσκολα συναισθήματα και διευκόλυναν τη μετάβασή τους από το οικογενειακό περιβάλλον στο μαθησιακό περιβάλλον και αντιστρόφως — αυτό σχετίζεται με τη δυσκολία συμμετοχής των γονέων στις δραστηριότητες λόγω των περιορισμών της πανδημίας COVID.
- Η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών ανέφερε ότι **δεν υπήρξε αρνητικός αντίκτυπος** των δραστηριοτήτων που υλοποιήθηκαν στα παιδιά. Ωστόσο, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η εκπαιδευτική δραστηριότητα που σχεδιάζουν να εφαρμόσουν αντιστοιχεί στο επίπεδο γλωσσικής επάρκειας και την ηλικία των παιδιών, διαφορετικά δεν θα είναι σε θέση να συμμετάσχουν πλήρως και αυτό μπορεί να οδηγήσει σε απογοήτευση.
- Όλοι οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί θεώρησαν **χρήσιμη** την Εργαλειοθήκη OpenEYE, ενώ η δομή της τους **καθοδήγησε αποτελεσματικά** στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Η συντριπτική πλειοψηφία θεώρησε ότι δεν χρειάζονται βελτιώσεις. Ελήφθησαν υπόψη οι προτεινόμενες βελτιώσεις (δηλαδή όσον αφορά την διαδικασία αξιολόγησης και τη διάρκεια ορισμένων δραστηριοτήτων) και η Εργαλειοθήκη αναθεωρήθηκε αναλόγως.
- Η συντριπτική πλειονότητα των εκπαιδευτικών ανέφερε ότι δεν αντιμετώπισε δυσκολίες, ωστόσο το ζήτημα της **διαθεσιμότητας χρόνου** και της **ένταξης** των δραστηριοτήτων στο σχολικό πρόγραμμα αποτελεί σημαντικό περιορισμό.
- Τέλος, όλοι οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι θα **χρησιμοποιήσουν και πάλι την εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη** στην

εργασία τους και θα τη **συνιστούσαν στους συναδέλφους τους**.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης επιβεβαίωσαν την αποτελεσματικότητα και καταλληλότητα των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και την άμεση και ενθουσιώδη αποδοχή τους τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τα παιδιά. Τα λίγα ζητήματα που εντοπίστηκαν βοήθησαν στην αναθεώρηση κάποιων από τις δραστηριότητες.

3.2 Οδηγίες για την εφαρμογή της Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας και Εργαλειοθήκης OpenEYE

Σε συνέχεια της αξιολόγησης της πιλοτικής εφαρμογής, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις ομάδων εστίασης (focus groups) σε καθεμία από τις χώρες πιλοτικής εφαρμογής, με τη συμμετοχή των εταίρων του έργου και των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν, καθώς και των διευθυντών σχολείων, με σκοπό την ποιοτική ανατροφοδότηση σχετικά με πτυχές της υλοποίησης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, καθώς και προτάσεις σχετικά με τους καλύτερους τρόπους ένταξης των εκπαιδευτικών εργαλείων του OpenEYE στην τυπική και μη-τυπική πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Με βάση τα αποτελέσματα του έργου και τις συζητήσεις στο πλαίσιο των ομάδων εστίασης, παρουσιάζονται οι παρακάτω οδηγίες με σκοπό την παροχή χρήσιμων συστάσεων σε εκπαιδευτικούς, διευθυντές σχολείων και φορείς μάθησης/ένταξης στις χώρες-εταίρους και πέραν αυτών, σχετικά με τον τρόπο ένταξης και εφαρμογής της Μεθοδολογίας και Εργαλειοθήκης OpenEYE στο έργο τους, προκειμένου να επιτύχουν τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τα παιδιά.

Καθορισμός της ομάδας-στόχου για υλοποίηση του OpenEYE

Είναι δύσκολο να προσδιοριστεί με σαφήνεια το πολιτιστικό ή εκπαιδευτικό υπόβαθρο των προσφύγων και μεταναστών μαθητών. Σε ορισμένες χώρες, όπως η Νορβηγία, σε ορισμένους Δήμους οι νεοαφιχθέντες μαθητές χωρίς προηγούμενες δεξιότητες γραφής και ανάγνωσης εντάσσονται σε εισαγωγικές τάξεις μαζί με μαθητές με σταθερό εκπαιδευτικό υπόβαθρο. Αυτοί οι μαθητές έχουν σημαντικά κενά στο σχολική τους μόρφωση, αλλά μπορεί να κατέχουν δεξιότητες διαφόρων άλλων γλωσσών μέσω της παραμονής τους, μεγαλύτερης ή μικρότερης διάρκειας, σε άλλες χώρες πριν από την άφιξή τους στη χώρα προορισμού (Burner & Carlsen, 2017). Ενώ η πιο συνηθισμένη προσέγγιση για την εκπαίδευση των μεταναστών ή προσφύγων στις χώρες του

OpenEYE είναι οι νεοαφιχθέντες μαθητές να τοποθετούνται σε κανονικά σχολεία, το σύστημα της εκπαίδευσης των παιδιών μεταναστών/προσφύγων διαφέρει από χώρα σε χώρα. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, ενώ οι εκπαιδευτικές προσεγγίσεις που περιγράφονται στο παρόν εστιάζουν κυρίως σε μαθητές πρόσφυγες/μετανάστες, προορίζονται να ωφελήσουν όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα από το ατομικό τους υπόβαθρο. Η βάση για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση είναι ότι οι ικανότητες όλων των μαθητών, ανεξάρτητα από το ατομικό τους υπόβαθρο, ενισχύονται από εκπαιδευτικές προσεγγίσεις που εστιάζουν στην ποικιλομορφία, στη διαπολιτισμική διάσταση και την πολυγλωσσία. Η κοινωνική ένταξη είναι εξίσου ευθύνη της κοινότητας και των ατόμων που επιδιώκουν να γίνουν μέρος της.

Ευχάριστη και ανταποδοτική εμπειρία

Δεν πρέπει να υποτιμάται η σημασία της προσφοράς ελκυστικών και ανταποδοτικών μαθησιακών εμπειριών στα παιδιά, καθώς και στους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι συχνά καλούνται να καταβάλουν επιπλέον εργασία για την υλοποίηση αυτών των δραστηριοτήτων. Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στις ομάδες εστίασης δήλωσαν ότι προσωπικά βρήκαν την υλοποίηση των δραστηριοτήτων OpenEYE με τα παιδιά ενδιαφέρουσα και διασκεδαστική. Ανέφεραν ότι τα παιδιά συμμετείχαν ενεργά και μοιράστηκαν πληροφορίες σχετικά με τη χώρα ή τον τόπο καταγωγής τους χωρίς ενδοιασμούς. Οι δραστηριότητες προσφέρουν στα παιδιά ευκαιρίες να εκφραστούν και να μοιραστούν με τους δασκάλους και τους συμμαθητές τους ένα μέρος της ταυτότητάς τους που συχνά αγνοούν ή ακόμα και κρύβουν στο σχολείο. Για παράδειγμα, ένα από τα παιδιά της 5^{ης} τάξης στο ελληνικό σχολείο, αλβανικής καταγωγής, μίλησε για πρώτη φορά Αλβανικά μπροστά στον δάσκαλο και τους συμμαθητές του και βρήκε την εμπειρία απελευθερωτική. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι η πιλοτική εφαρμογή των δραστηριοτήτων OpenEYE στο σχολείο τους ενέπνευσε για την ενσωμάτωσή τους σε άλλα σχολικά μαθήματα και εργαστήρια για την ανάπτυξη δεξιοτήτων.

Ζήτημα διαθεσιμότητας χρόνου

Μερικές φορές δεν είναι εύκολο να βρείτε χρόνο για να εκτελέσετε τις δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του σχολικού προγράμματος, αλλά όλα εξαρτώνται από τον δάσκαλο και την προθυμία του/της. Οι δραστηριότητες θα μπορούσαν να εφαρμοστούν κατά τη διάρκεια μαθημάτων μετά το σχολείο, στο πλαίσιο συζητήσεων στην τάξη, σε ημέρες δραστηριοτήτων του σχολείου, σε ώρες προαιρετικών μαθημάτων, στο πλαίσιο εξωσχολικών δραστηριοτήτων κ.λπ. Οι δραστηριότητες μπορούν να εφαρμόζονται σε κανονικές τάξεις, όπου τα παιδιά γνωρίζονται μεταξύ τους, αισθάνονται ασφαλή, αλλά δεν έχουν άλλη επιλογή από το να συμμετάσχουν. Ωστόσο, οι δραστηριότητες μπορούν επίσης να πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια εξωσχολικών δραστηριοτήτων, όπου τα παιδιά συμμετέχουν οικειοθελώς, επειδή θέλουν να συμμετάσχουν.

Σε κάθε περίπτωση, το ζήτημα της διαθεσιμότητας του χρόνου μπορεί να επιλυθεί με τον προγραμματισμό των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων OpenEYE πριν από την έναρξη του σχολικού έτους και την ενσωμάτωσή τους στο σχολικό πρόγραμμα (βλ. παρακάτω στην ενότητα «Ένταξη σε τυπικά και μη-τυπικά περιβάλλοντα»).

Επιλογή και προσαρμογή της σωστής δραστηριότητας για τους στόχους σας και τους μαθητές σας

Οι δραστηριότητες αφορούν διαφορετικούς εκπαιδευτικούς στόχους και δεν είναι όλες κατάλληλες για κάθε προφίλ μαθητή. Ορισμένες δραστηριότητες είναι καταλληλότερες ως εισαγωγικές, ενώ άλλες είναι πιο απαιτητικές. Τα κριτήρια για την επιλογή των δραστηριοτήτων από την Εργαλειοθήκη είναι συνήθως η διάρκεια, οι εκπαιδευτικοί στόχοι, το επίπεδο γλωσσικής επάρκειας των παιδιών και οι πολιτιστικές εκφράσεις που χρησιμοποιούνται. Οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες στον παραπάνω πίνακα αναφοράς και στην πλήρη περιγραφή κάθε δραστηριότητας στην οποία έχετε πρόσβαση κάνοντας κλικ στον τίτλο δραστηριότητας. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι εκπαιδευτικοί που έχουν ήδη εφαρμόσει πιλοτικά στις δραστηριότητες επεσήμαναν ότι η εναλλαγή μεταξύ διαφορετικών πολιτιστικών εκφράσεων σε

διαφορετικές δραστηριότητες θα πρέπει να επιδιωχθεί κατά την εφαρμογή, καθώς διεγείρει το ενδιαφέρον των παιδιών και ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή τους.

Η προετοιμασία είναι πολύ σημαντική

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στην πιλοτική εφαρμογή των δραστηριοτήτων τόνισαν τη σημασία της προετοιμασίας των εκπαιδευτικών πριν από την εκτέλεση της δραστηριότητας. Παραδέχτηκαν ότι μερικές φορές δεν προετοιμάστηκαν αρκετά καλά για μια συγκεκριμένη δραστηριότητα. Με καθοδήγηση για κάθε δραστηριότητα μέσω της Εργαλειοθήκης, οι εκπαιδευτικοί είναι σε θέση να προετοιμαστούν για την αποτελεσματική υλοποίηση της δραστηριότητας και την επίτευξη των στόχων της.

Διευκόλυνση της επικοινωνίας

Οι εκπαιδευτικοί που εφάρμοσαν πιλοτικά τις δραστηριότητες του OpenEYE ανέφεραν ότι οι δραστηριότητες έχουν μεγαλύτερη επίδραση όταν τα παιδιά επικοινωνούν μεταξύ τους ή με τους εκπαιδευτικούς, παρά όταν τα καθοδηγεί ο/η εκπαιδευτικός. Ο ρόλος των εκπαιδευτικών που υλοποιούν τις δραστηριότητες περιλαμβάνει τη διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ των παιδιών, μεταξύ των παιδιών και των εκπαιδευτικών, και τη συμμετοχή των γονέων. Επιπλέον, η πιλοτική εφαρμογή έδειξε ότι οι δραστηριότητες είναι επίσης κατάλληλες για ομάδες μαθητών που περιλαμβάνουν μικρά παιδιά μεταναστών ή προσφύγων διαφορετικών προφίλ, με διαφορετικά πολιτισμικά ζητήματα και ανάγκες εκμάθησης της γλώσσας· παρά τις διαφορές αυτές, όλα τα παιδιά μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Ένταξη σε τυπικά και μη-τυπικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα

Σε τυπικά περιβάλλοντα, όπως στα σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, είναι σημαντικό οι δραστηριότητες του OpenEYE να προγραμματίζονται πριν από την έναρξη του σχολικού έτους και να ενσωματώνονται στο σχολικό πρόγραμμα. Παρόλο που οι δραστηριότητες μπορούν να ενσωματωθούν και ξεχωριστά στο σχολικό πρόγραμμα, είναι περισσότερο αποτελεσματικές όταν η ενσωμάτωσή τους στο σχολικό πρόγραμμα είναι δομημένη και υλοποιείται ως μάθημα OpenEYE που χρησιμοποιεί διαφορετικές δραστηριότητες σε διαφορετικά

στάδια του μαθήματος και κινείται από τις πιο απλές εισαγωγικές δραστηριότητες στις πιο απαιτητικές, διασφαλίζοντας ότι θα εναλλάσσεται μεταξύ διαφορετικών μέσων πολιτιστικής έκφρασης. Το μάθημα OpenEYE θα μπορούσε στη συνέχεια να έχει πολλαπλά οφέλη για όλα τα παιδιά, με μεταναστευτικό/προσφυγικό υπόβαθρο ή όχι, αναπτύσσοντας την ομαδική συνεργασία, γλωσσικές δεξιότητες και μη-λεκτικές δεξιότητες επικοινωνίας, ενισχύοντας την ένταξή τους στη σχολική κοινότητα. Θα μπορούσαν επίσης να συνδυαστούν με άλλες σχολικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες. Ο εξ αρχής προγραμματισμός, εκτός από την εξεύρεση λύσεων σε θέματα όπως η διαθεσιμότητα του χρόνου και η δέσμευση των απαραίτητων πόρων, επιτρέπει επίσης την ενημέρωση των γονέων και τη διασφάλιση της συμμετοχής τους. Ο/η επικεφαλής του σχολείου μαζί με τους εκπαιδευτικούς μπορούν να επιλέξουν τις δραστηριότητες OpenEYE που θα υλοποιηθούν με βάση το σχολικό πρόγραμμα και επίσης με βάση εξωσχολικές δραστηριότητες που διοργανώνονται από το σχολείο. Τα σχολεία μπορούν επίσης να συνεργαστούν με πολιτιστικούς οργανισμούς της περιοχής τους και να προσκαλέσουν εκπαιδευτικούς με εξειδίκευση στις πολιτιστικές εκφράσεις (π.χ. ζωγραφική, μουσική, θέατρο κ.λπ.) να συμμετάσχουν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Αν και η συνεργασία με τέτοιους πολιτιστικούς φορείς μπορεί να προσφέρει πολύτιμη βοήθεια στους εκπαιδευτικούς του σχολείου και να αναπτύξει νέες ευκαιρίες για συνεργασία και αμοιβαία οφέλη, το σχολείο είναι σε θέση να υλοποιήσει τις δραστηριότητες χωρίς συνεργασίες.

Σε μη-τυπικά περιβάλλοντα, η ενσωμάτωσή τους στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που προσφέρεται από τον οργανισμό μη-τυπικής μάθησης (π.χ. πολιτιστικό οργανισμό, οργανισμό που δραστηριοποιείται στον τομέα της κοινωνικής ένταξης, κ.λπ.) μπορεί να είναι ευκολότερη και να προσαρμόζεται στους εκπαιδευτικούς στόχους και το προφίλ των παιδιών.

Αντιμετωπίστε τα στερεότυπα

Τα παιδιά, οι γονείς και οι δάσκαλοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν στερεότυπα ή διακρίσεις σχετικά με την εθνικότητα ή τη θρησκεία τους.

Μερικές φορές οι εκπαιδευτικοί μπορεί να είναι απρόθυμοι να εφαρμόσουν μια συγκεκριμένη δραστηριότητα επειδή μπορεί να ανησυχούν για την αντίδραση των γονέων. Τα σχολεία πρέπει να αντιμετωπίζουν συστηματικά τις διακρίσεις λόγω θρησκείας ή εθνικότητας, μέσω συναντήσεων γονέων, στις τάξεις, σε συναντήσεις εκπαιδευτικών κ.λπ. Τα σχολεία πρέπει να κάνουν τα παιδιά μετανάστες/πρόσφυγες να αισθάνονται ευπρόσδεκτα, π.χ. τοποθετώντας στο σχολείο σημαίες κάθε χώρας καταγωγής των παιδιών ή πινακίδες στις γλώσσες των παιδιών, ή γιορτάζοντας εορτές που γιορτάζουν τα παιδιά στο σπίτι.

Ένταξη των γονέων

Δυστυχώς, λόγω των περιορισμών της πανδημίας COVID-19, δεν κατέστη δυνατή η ενεργός συμμετοχή των γονέων στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Ωστόσο, όλοι οι εκπαιδευτικοί συμφώνησαν ότι αυτή η συμμετοχή θα ήταν δυνατή και ήταν αισιόδοξοι όσον αφορά το ενδιαφέρον των γονέων να συμμετάσχουν. Οι δραστηριότητες που χρησιμοποιούν πολιτιστικές εκφράσεις, όπως η παραδοσιακή μαγειρική, θα προσελκύσουν, κατά τη γνώμη τους, το

ενδιαφέρον των γονέων.

Δυνατότητες ένταξης στην τυπική εκπαίδευση

Οι δυνατότητες ένταξης των εκπαιδευτικών εργαλείων του OpenEYE στην τυπική εκπαίδευση είναι σημαντικές, δεδομένης της αποτελεσματικότητας και ευελιξίας των εργαλείων, αλλά και λόγω της ανάγκης των σχολείων να ενσωματώσουν εκπαιδευτικά εργαλεία που θα βοηθούν τους εκπαιδευτικούς να δουλέψουν στις πολυγλωσσικές και πολυπολιτισμικές τάξεις τους.

Η δυνατότητα ένταξης των εκπαιδευτικών εργαλείων του OpenEYE στα συστήματα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να ενισχυθεί με την έγκρισή τους από τις αρμόδιες εκπαιδευτικές αρχές σε κάθε χώρα. Για παράδειγμα, η έγκριση του παρόντος Οδηγού από το Ελληνικό Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και η ένταξή του στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ινστιτούτου, θα αύξανε σημαντικά τις δυνατότητες ένταξης των εργαλείων στην τυπική πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα.

Βιβλιογραφία

Bland, J. (2020). Using Literature for Intercultural Learning in English Language

Education. In M. Dypedahl & R. E. Lund (Eds.), Teaching and Learning English Interculturally (pp. 69-89). Cappelen Damm Akademisk.

Burner, T., Carlsen, C. & Kverndokken, K. (Eds.). (2019). 101 Ways to Work with Communicative Skills - Theoretical and Practical Approaches in the English Classroom. Fagbokforlaget.

Burner, T., & Carlsen, C. (2017). English instruction in introductory classes in Norway.

I: Kvalitet og kreativitet i klasserommet - ulike perspektiver på undervisning (pp. 193- 208). Fagbokforlaget.

Carlsen, C. & Burner, T. (2019). Communicative Skills in Multilingual Classrooms. In T. Burner, C. Carlsen & K. Kverndokken, 101 Ways to Work with Communicative Skills - Theoretical and Practical Approaches in the English Classroom (pp. 85-98). Fagbokforlaget.

Carlsen, C. (2020). Multilingualism and Intercultural Competence. In M. Dypedahl & R. E. Lund (Eds.), Teaching and Learning English Interculturally (p. 41-57). Cappelen Damm Akademisk.

Carr, W., and S. Kemmis. (1986). Becoming Critical: Education, Knowledge, and Action Research. Falmer Press.

Council of Europe. (2001). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Cambridge University Press.

Council of Europe. (2012). A Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures: Competences and Resources. Council of Europe Publishing.

Cummins, J., Hu, S., Markus, P., & Montero, M. K. (2015). Identity texts and academic achievement: Connecting the dots in multilingual school contexts. TESOL Quarterly, 49(3), 555-581.

Dewey, J. (1916/2011). Democracy and Education. Simon & Brown.

Dewey, J. (1938/1997). Experience and Education. Touchstone/Simon & Schuster.

Drugli, M. B. & Nordahl, T. (2016). Samarbeidet mellom hjem og skole. Udir. <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/samarbeid/samarbeid-mellom-hjem-og-skole/samarbeidet-mellom-hjem-og-skole/>

Dypedahl, M. & Lund, R. E. (2020). Teaching and Learning English Interculturally. Cappelen Damm Akademisk.

Eshach, H. (2007). Bridging In-school and Out-of-school Learning: Formal, Non-formal, and Informal Education. Journal of Science Education and Technology 16(2), 171-190.

García, O. & Wei, L. (2014). Translanguaging: Language, Bilingualism and Education. Pelgrave Macmillian.

Haukås, Å. (2016). Teachers' Beliefs about Multilingualism and a Multilingual Pedagogical Approach. International Journal of Multilingualism 13(1), 1-18.

Heggernes, S. L. (2020). Using Picturebooks for Intercultural Learning. In M. Dypedahl and R.

E. Lund (Eds.), Teaching and Learning English Interculturally (p. 112-129). Cappelen Damm Akademisk.

Korthagen, F. (1985). Reflective Teaching and Pre-Service Teacher Education in the Netherlands. Journal of Teacher Education 36(5), 11-15.

New York State Education Department. (2010). Art as a Tool for Teachers of English Language Learners.

<https://research.steinhardt.nyu.edu/scmsAdmin/media/users/nbm3/arttool.pdf>

Oostdam, R. & Hooge, E. (2013). Making the Difference with Active Parenting; Forming Educational Partnerships Between Parents and Schools. *European Journal of Psychology of Education*, 28(2), 337-351.

Prasad, G. L. (2015). Beyond the mirror towards a plurilingual prism: exploring the creation of plurilingual 'identity texts' in English and French classrooms in Toronto and Montpellier. *Intercultural Education*, 26(6), p. 497-514.

Rimmereide, H. E. (2020). Multimodal texts in the English classroom. In C. Carlsen, M. Dypedahl & S. Hoem Iversen (Eds.), *Teaching and Learning English* (pp. 191-209). Cappelen Damm Akademisk.

Schader, B. (2013). *Sprachenvielfalt als Chance: 101 praktische Vorschläge*. Orell Füssli Verlag.

Sullivan, A., & Brown, M. (2015). Reading for pleasure and progress in vocabulary and mathematics. *British Educational Research Journal*, 41(6), 971–991.

Villanueva, M. C. (2020). Using Film for Intercultural Learning. In M. Dypedahl & R. E. Lund (Eds.), *Teaching and Learning English Interculturally* (pp. 90-111). Cappelen Damm Akademisk.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society. The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

Wagner, B. J. Understanding Drama-Based Education. In G. Bräuer (Ed.), *Body and Language: Intercultural Learning Through Drama* (pp. 3-18). Ablex Publishing.

Zuber-Skerritt, O. (1992). *Professional Development in Higher Education: A Theoretical Framework for Action Research*. Kogan Page.

Παράρτημα 1 — Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης πιλοτικής εφαρμογής OpenEYE

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης πιλοτικής εφαρμογής OpenEye

Το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς που δοκιμάζουν πιλοτικά τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Εργαλειοθήκης OpenEYE. Συμπληρώστε το ερωτηματολόγιο για κάθε δραστηριότητα που υλοποιήσατε με τους μαθητές σας, με βάση την εμπειρία σας. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου δεν αναμένεται να διαρκέσει περισσότερο από 10 λεπτά. Ευχαριστούμε για το χρόνο σας!

1. Παρακαλούμε συμπληρώστε τον αριθμό και τον τίτλο της δραστηριότητας όπως αναφέρεται στην Εργαλειοθήκη OpenEYE (π.χ. 13 Μουσείο στην τάξη)

.....

2. Έχει συμβάλει αυτή η δραστηριότητα στην ανάπτυξη των ακόλουθων ικανοτήτων/δεξιοτήτων των μαθητών σας;

	Καθόλου	Λίγο	Σε ένα βαθμό	Πολύ
Γλωσσικές ικανότητες				
Δεξιότητες ομαδικής εργασίας				
Λεκτική επικοινωνία				
Μη λεκτική επικοινωνία				

3. Η δραστηριότητα αυτή βοήθησε με την:

	Καθόλου	Λίγο	Σε ένα βαθμό	Πολύ
Ανάπτυξη διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης				
Επικοινωνία μεταξύ των παιδιών και του/των εκπαιδευτικού/-ών				
Επικοινωνία μεταξύ των ίδιων των παιδιών				
Επικοινωνία μεταξύ του/των εκπαιδευτικού/-ών και των γονέων των παιδιών				

4. Η δραστηριότητα αυτή βοήθησε τους μαθητές σας να:

	Καθόλου	Λίγο	Σε ένα βαθμό	Πολύ
Αναπτύξουν την αυτοπεποίθησή τους				
Ανακαλύψουν πολιτισμικές ομοιότητες				
Εκφράσουν δύσκολα συναισθήματα				
Είναι πιο δραστήριοι στην τάξη				
Αυξήσουν το αίσθημα ευτυχίας και ευημερίας τους				
Ενσωματωθούν στη σχολική κοινότητα				
Διευκολύνουν τη μετάβασή τους από το οικογενειακό περιβάλλον στο μαθησιακό περιβάλλον και αντίστροφα				

5. Πιστεύετε ότι η δραστηριότητα είχε αρνητικό αντίκτυπο σε ορισμένους ή όλους τους μαθητές σας;

☐ Ναι

☐ Όχι

6. Εάν ναι, τί αρνητικές επιπτώσεις είχε και τί θα μπορούσε να βοηθήσει στην εξάλειψή τους;

.....

.....

7. Βρήκατε την Εργαλειοθήκη χρήσιμη για την υλοποίηση της δραστηριότητας;

- ☐ Καθόλου
- ☐ Λίγο
- ☐ Σε ένα βαθμό
- ☐ Πολύ χρήσιμη

8. Βρήκατε χρήσιμη τη δομή της δραστηριότητας στην Εργαλειοθήκη;

- ☐ Καθόλου
- ☐ Λίγο
- ☐ Σε ένα βαθμό
- ☐ Πολύ χρήσιμη

9. Επιλέξτε ποιο(-α) μέρος(-η) της δραστηριότητας στην Εργαλειοθήκη πρέπει να βελτιωθεί (μπορείτε να επιλέξετε περισσότερα από ένα):

- ☐ Ελάχιστη γλωσσική επάρκεια
- ☐ Εκπαιδευτικοί στόχοι

- ☐ Προσέγγιση
- ☐ Πολιτιστικές εκφράσεις που υιοθετούνται
- ☐ Διάρκεια
- ☐ Ειδικές απαιτήσεις
- ☐ Περιγραφή της δραστηριότητας
- ☐ Αναμενόμενα αποτελέσματα
- ☐ Αποτίμηση
- ☐ Αξιολόγηση
- ☐ Δεν απαιτούνται βελτιώσεις

10. Παρακαλούμε να αναφέρετε εν συντομία οποιεσδήποτε προτάσεις για βελτίωση παρακάτω:

.....

.....

11. Αντιμετωπίσατε κάποια από τις ακόλουθες δυσκολίες στην υλοποίηση της δραστηριότητας με τους μαθητές σας;

- ☐ Έλλειψη χρόνου, δηλαδή δυσκολία ένταξης της δραστηριότητας στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα
- ☐ Έλλειψη πόρων, δηλαδή κατάλληλου χώρου ή/και εξοπλισμού
- ☐ Έλλειψη ενδιαφέροντος από τα παιδιά
- ☐ Έλλειψη υποστήριξης από συναδέλφους εκπαιδευτικούς ή από τη διοίκηση του οργανισμού
- ☐ Άλλο:.....
- ☐ Κανένα από τα ανωτέρω

12. Παρακαλούμε να σχολιάσετε τις επιλογές σας παραπάνω και να κάνετε οποιεσδήποτε προτάσεις για βελτίωση

.....
.....

13. Σκοπεύετε να χρησιμοποιήσετε ξανά την Εργαλειοθήκη OpenEYE στο μέλλον;

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

14. Θα συνιστούσατε την Εργαλειοθήκη OpenEYE σε συναδέλφους εκπαιδευτικούς;

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι